

Dopravný podnik mesta Prešov, akciová spoločnosť,

Bardejovská 7, 080 06 Ľubotice

Spoločnosť zapísaná v Obchodnom registri Okresného súdu Prešov,

Oddiel: Sa, Vložka číslo: 253/P

V ý r o č n á s p r á v a
z a r o k 2 0 1 5

Analýza stavu akciovej spoločnosti

V uplynulom roku 2015 mala akciová spoločnosť ako dopravca snahu zastaviť pokles záujmu verejnosti o cestovanie verejnou osobnou dopravou zatraktívením tohto druhu dopravy, rozšírením ponuky výkonov a hlavne jej uprednostnením pomocou opatrení pre prioritu MHD na vybraných cestných komunikáciách na území mesta. Tým by sa dosiahol pre cestujúcich kratší čas potrebný na premiestnenie, v porovnaní s inými druhmi dopravných prostriedkov. Napriek snahe akciovej spoločnosti, rozšíreniu poskytovaných služieb MHD a nákupu nových nízko podlažných a plne klimatizovaných autobusov a trolejbusov nedosiahlo sa zastavenie poklesu záujmu o verejnú osobnú dopravu. Hlavným dôvodom je dlhodobé neriešenie celkovej nepriaznivej dopravnej situácie na území mesta Prešov. V predchádzajúcom období sa nepodarilo dobudovať žiaden obchvat centra mesta, ktorý by odklonil tranzitnú dopravu a eliminoval vznikajúce kongescie v časoch dopravných špičiek. Naopak, zastavila sa výstavba nábrežnej komunikácie s okružnou križovatkou na ulici Košickej. Ukončením úseku diaľnice Ružomberok – Prešov došlo k zahusteniu prepravných prúdov na vstupe do mesta a k vzniku ďalších nepriaznivých dopravných vzťahov s dopadom na prevádzku MHD. Na žiadnom cestnom úseku v meste Prešov nebola riešená preferencia MHD s využitím vytvorenia vyhradených jazdných pruhov pre vozidlá verejnej dopravy, záchranných a policajných zložiek. Na križovatkách s cestnou svetelnou signalizáciou nebola vybudovaná preferencia MHD a nevytvorili sa podmienky pre výstavbu záchytných parkovísk pre zníženie pohybu motorových vozidiel v širšom centre mesta.

V roku 2015 akciová spoločnosť opäť zaznamenala pokles prepravených osôb oproti roku 2014 o 437 tis. cestujúcich, čo je 1,3 % . Napriek miernemu zvýšeniu ponuky výkonov na linkách MHD o 170 tis. kilometrov a 9 534 tis. miestových kilometrov, sa naďalej prejavuje nepriaznivý demografický vývoj v meste Prešov a dôsledky znižovania rozsahu výkonov MHD v rokoch 2011 a 2012. Cestujúcich, ktorí odišli po týchto zmenách, sa veľmi ťažko podarí presvedčiť na opätovný návrat k MHD. Táto skutočnosť sa nepriaznivo prejavila v poklese tržieb z MHD o 53 tis. eur, čo predstavuje zníženie o 1,21 %. Za plné cestovné sa v roku 2015 prepravovalo 43,1 % cestujúcich, za zľavnené cestovné 48,6 % a bezplatne 8,3 % cestujúcich.

Dopravná obslužnosť územia, na ktorom je prevádzkovaná MHD, bola realizovaná na základe vydaných dopravných licencií na vykonávanie mestskej autobusovej dopravy, licencie na prevádzkovanie dopravy na dráhe a povolenia na prevádzkovanie dráhy. Uspokojovanie prepravných potrieb cestujúcich, zabezpečovanie dopravných služieb MHD, úpravy právnych a finančných vzťahov medzi akciovou spoločnosťou a mestami Prešov a Veľký Šariš, obcami

Bzenov, Fintice, Haniska, Malý Šariš, Ľubotice, Ruská Nová Ves, Teriakovce, Vyšná Šebastová a Záborské boli zadané v uzavretých zmluvách o výkonoch vo verejnom záujme. Dodatky k týmto zmluvám aktualizovali požiadavky na stav dopravnej obslužnosti a vzťahy medzi akciovou spoločnosťou a objednávatelmi služieb MHD pre rok 2015.

Mesto Prešov, ako najväčší objednávateľ výkonov MHD, v rámci svojho rozpočtu schválilo bežný transfer na úhradu straty z výkonov vo verejnom záujme pre rok 2015 vo výške 3 600 000 €. Transfer bol schválený bez navýšenia v rovnakej výške už od roku 2010, piaty rok po sebe. Skutočná úhrada transferu v roku 2015 bola v objeme 3 600 000 €, výsledkom vyúčtovania straty z výkonov vo verejnom záujme bola pohľadávka vo výške 530 666 €. Ku dňu 31.3.2016 táto pohľadávka nebola uhradená a akciová spoločnosť voči mestu Prešov eviduje aj pohľadávku za vyúčtovanie straty z výkonov vo verejnom záujme v roku 2014 vo výške 87 435 €.

Celková prepravná ponuka MHD v roku 2015 bola v objeme 4 682 tis. ubehnutých vozových kilometrov a 465 167 tis. miestových kilometrov. Autobusmi a trolejbusmi MHD bolo prepravených celkovo 32 796 tis. osôb.

Obnova vozidlového parku autobusov a trolejbusov v roku 2015 sa uskutočnila na základe rámcových dohôd z rokov 2011 a 2012. Dodaných bolo päť štandardných dvojnápravových autobusov Solaris Urbino 12 a tri kĺbové trojnápravové autobusy Solaris Urbino 18, z ktorých dva kĺbové autobusy boli dodané až v mesiaci február 2016. Celková hodnota zakúpených autobusov bola 1 795 348 €. U trolejbusov boli obstarané dva kĺbové trojnápravové trolejbusy Škoda SOR 31 TR v celkovej obstarávacej hodnote 1 110 100 €. Financovanie nákupu vozidiel MHD bolo realizované z vlastných zdrojov, odpisov akciovej spoločnosti a z bankového úveru vo výške 1 400 000 € so splatnosťou do roku 2024. V roku 2015 bol realizovaný upgrade palubných počítačov vo všetkých vozidlách MHD. Došlo tak k modernizácii palubných počítačov, ktoré umožňujú okrem doposiaľ sledovaných dopravných a technických údajov sledovať pomocou GPS modulov on line polohu každého vozidla MHD. Zároveň došlo modernizáciou týchto zariadení k nahradeniu rádiovkej siete pre zabezpečenie komunikácie vodičov vozidiel na linkách s dispečermi riadenia prevádzky. Tieto investície umožnia zvýšenie spoľahlivosti a kvality poskytovaných služieb a zároveň zlepšenie operatívosti v prípade vzniku mimoriadnych dopravných situácií a udalostí s dopadom na MHD.

Priemerný vek vozidiel používaných v prevádzke MHD bol k 31. 12. 2015 u trolejbusov 13,5 rokov a u autobusov 8,8 rokov. Napriek nákupom nových vozidiel je nevyhnutná obnova vozidlového parku trolejbusov z dôvodov, že v prevádzke je z celkového počtu 42 vozidiel naďalej používaných 18 trolejbusov starších ako 15 rokov, z toho 11 je starších ako 20 rokov.

Takýto stav je rizikom, ktoré môže ohrozovať bezpečnosť cestujúcich MHD. Vek týchto vozidiel je za hranicou technickej i morálnej životnosti, preto je potrebné realizovať ich obnovu nákupom nových trolejbusov, inak môže dôjsť k priamemu ohrozeniu bezpečnosti cestujúcich, resp. k nutnosti redukovať MHD z dôvodu nedostatku bezpečných vozidiel. Zdroje na nákup trolejbusov je možné získať do roku 2020 z európskych fondov pomocou Operačného programu Integrovaná infraštruktúra (OPII), ktorého riadiacim orgánom je Ministerstvo dopravy, výstavby a regionálneho rozvoja SR. V rámci tohto operačného programu prioritnej osi č. 3: Verejná osobná doprava (VOD), špecifického cieľa 3.2: Zvýšenie atraktivity a prístupnosti VOD prostredníctvom obnovy mobilných prostriedkov dráhovej MHD, bola spracovaná „Štúdia realizovateľnosti projektu: Obnova vozového parku trolejbusov a modernizácia trolejbusových tratí v meste Prešov“ ako podkladová a dátová analýza. Po posúdení tejto štúdie expertnou skupinou JASPERS, bolo v prvej fáze odporúčané realizovať obnovu vozového parku trolejbusov z OPII. Na základe vyzvania riadiaceho orgánu OPII akciová spoločnosť rozbehla proces verejného obstarávania na nákup trolejbusov a v súčasnosti sa pripravuje na podanie žiadosti o nenávratný finančný príspevok z fondov EU v rámci OPII.

Evidenčný počet zamestnancov k 31. 12. 2015 bol 308 osôb. V priebehu roka 2015 pracovný pomer skončilo 23 zamestnancov a do pracovného pomeru bolo prijatých 33 zamestnancov.

Vplyv činnosti akciovej spoločnosti na životné prostredie možno posudzovať z pohľadu vplyvu na ovzdušie a vzniku a likvidácie odpadov, ktoré sú produkované pri zabezpečovaní činností spoločnosti.

Výkony MHD, pri zabezpečovaní dopravnej obslužnosti územia spoločnosť realizuje trolejbusmi a autobusmi. Podiel trolejbusovej dopravy, ktorá nemá nepriaznivý vplyv na ovzdušie, na celkových kilometrových výkonoch MHD v roku 2015 bol 42,4 %. Na výkonoch pre samotné mesto Prešov tento podiel predstavoval 49,2 %. Zaťaženie ovzdušia emisiami škodlivých látok z výfukových plynov autobusov je neustále znižované nákupom nových vozidiel, ktoré musia spĺňať normy emisií výfukových plynov podľa platnej európskej legislatívy. Nákup autobusov je realizovaný na základe splnenia podmienok zákona o podpore energeticky a enviromentálne úsporných motorových vozidiel.

Pre odpady, ktoré vznikajú v akciovej spoločnosti, je spracovaný v súlade s legislatívou „Program odpadového hospodárstva“, ktorý stanovuje postupy nakladania s odpadmi, ich likvidáciu a zároveň je zameraný na minimalizáciu vzniku odpadov.

Ekonomický vývoj akciovej spoločnosti v roku 2015 bol porovnateľný s predchádzajúcim rokom. Priaznivý vývoj ceny nafty znížil náklady na pohonné hmoty medziročne o 95 tis. €, čo

kompenzovalo nárast ostatných nákladov. Na druhej strane bol zaznamenaný opätovný pokles tržieb z predaja služieb MHD.

Výsledok hospodárenia za rok 2015 je zisk 20 869 €, dosiahnutý akciovou spoločnosťou po vyúčtovaní straty z výkonov vo verejnom záujme na základe uzatvorených zmlúv.

Porovnanie základných ukazovateľov:

	2013	2014	2015
Výkony v tis. km	4 510	4 512	4 682
Výkony v tis. mkm	480 384	455 633	465 167
Prepravené osoby v tis.	34 730	33 233	32 796
Aktíva (v tis. €) netto	14 117	12 906	13 443
z toho: - neobežné	10 865	9 695	10 716
- obežné	3 228	3 195	2 712
- ostatné	24	16	15
Pasíva (v tis. €)	14 117	12 906	13 443
z toho: - vlastné imanie	7 825	7 838	7 859
- záväzky	3 872	3 042	3 933
- ostatné	2 420	2 026	1 651
Výsledok hospodárenia (v €)	19 750	13 024	20 869
Okamžitá likvidita	0,29	1,01	0,39
Bežná likvidita	1,37	1,75	0,83
Celková likvidita	1,54	1,94	0,94
Finančná samostatnosť	0,55	0,61	0,58
Celková zadlženosť	0,27	0,24	0,29
Altmanov Z-score model	1,62	2,02	1,50

Predpokladaný budúci vývoj činnosti akciovej spoločnosti

V rozpočte mesta Prešov pre rok 2016 bol schválený transfer na úhradu straty z výkonov vo verejnom záujme tak ako v predchádzajúcich rokoch v nezmenenej výške 3 600 000 €. Z pohľadu reálnych predpokladaných nákladov na zabezpečovanie výkonov MHD a podľa požiadaviek výborov mestských častí a obyvateľov mesta na primeranú obsluhu územia je táto čiastka nedostatočná. Znovu je možné predpokladať vytvorenie rizika nemožnosti uhrádzať záväzky najmä pri nákupe trolejbusov pre MHD. V prípade schválenia žiadosti o nenávratný finančný príspevok z OPII je požadovaná spoluúčasť na financovaní investícií z vlastných zdrojov akciovej spoločnosti vo výške 5 %.

Na základe dopracovania štúdie realizovateľnosti obnovy vozového parku trolejbusov a modernizácie trolejbusových tratí, sú zámerom akciovej spoločnosti a mesta Prešov ďalšie investície s možnosťou využitia zdrojov z OPII. Potreba skvalitniť obsluhu najväčších obytných súborov v meste Prešov, Sídlička III. a sídliska Sekčov, vyvoláva požiadavku na skrátenie intervalov medzi jednotlivými spojmi na nosných trolejbusových linkách č. 4, 8 a 38 v čase

dopravných špičiek. Po odsúhlasení tohto zámeru v pláne dopravnej obslužnosti zo strany mesta Prešov z toho vyplynie potreba nákupu ďalších trolejbusov. Zámerom mesta je pomocou zdrojov z OPII vybudovať nové trolejbusové trate a rozšíriť tak ekologickú trolejbusovú trakciu do lokalít sídliska Šváby, na Kuzmányho a Rusínsku ulicu a prepojiť ul. Sibírsku s lokalitou pod Šalgovíkom. Pri realizácii tohto rozšírenia trolejbusovej dopravy bude potrebné zabezpečiť rekonštrukciu napájacích elektrických trakčných meniarní, nákup ďalších trolejbusov, rekonštrukciu opravárenských priestorov a vybavenia technických prostriedkov a zariadení pre údržbu a odstavovanie zvýšeného počtu trolejbusov. Všetky tieto zámery sú podmienené v OPII spracovaním územno plánovacej dokumentácie zo strany mesta Prešov (generel dopravy, plán udržateľnej mestskej mobility, plán dopravnej obslužnosti atď.) so zapracovaním zámerov rozvoja a zabezpečenia priority MHD.

Pri obnove vozidlového parku autobusov sa v roku 2016 ponúka možnosť využiť zdroje financovania na nákup a prevádzku autobusov na skvapalnený zemný plyn LNG z fondov EÚ. V prípade overenia ekonomickej, prevádzkovej a technickej efektívnosti tohto nového systému pohonného média autobusov sa bude akciová spoločnosť uchádzať aj o túto možnosť zabezpečenia obnovy vozidlového parku autobusov na prevádzku v MHD.

Z hľadiska prevádzky MHD, na základe dostupných informácií o zámeroch a plánovaných investíciách do cestnej siete na území mesta Prešov, očakávame v období najbližších rokov značné obmedzenia a komplikácie. Výstavba okružnej križovatky a diaľničného privádzača na Košickej ulici, okružnej križovatky na Východnej ulici a rekonštrukcia na Solivarskej ulici obmedzia obsluhu sídlisk Sekčov a Šváby v juhovýchodnej časti mesta. Rekonštrukcia na Levočskej ulici s rozšírením mostného telesa cez rieku Torysa ovplyvní MHD na Sídliškách II. a III. v severozápadnej časti mesta. Očakávame, že aj napriek komplikáciám sa začne v súvislosti s týmito investíciami realizovať postupné zavádzanie preferencie vozidiel MHD, najmä na križovatkách s prejazdom nosných trolejbusových liniek. Palubné počítače vozidiel MHD poskytujú možnosť komunikovať, pomocou GPS modulov, s inteligentnými riadiacimi dopravnými, dispečerskými a informačnými systémami, ako aj s radičmi cestnej svetelnej signalizácie. Ďalšou oblasťou pre zvýhodnenie a preferenciu VOD je vytváranie vyhradených jazdných pruhov pre vozidlá MHD s možným vjazdom aj pre vozidlá záchranných zložiek, taxislužby so zákazníkom a pre cyklistov (s možným obmedzením iba na dopravné špičky). Vyhradené jazdné pruhy je potrebné postupne zriadiť na všetkých úsekoch s prevádzkou trolejbusov a autobusov so špičkovo prekračovanou kapacitou nasledujúcej križovatky. Vďaka opatreniam so zavedením preferencie MHD môžeme zrýchliť a skvalitniť tento druh dopravy a vytvoriť tak konkurenciu individuálnemu motorizmu.

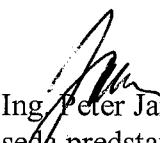
Vývoj nákladov na zabezpečovanie MHD v roku 2016 predpokladáme na úrovni porovnateľnej s predchádzajúcim obdobím. Nárast nákladov môže nastať pri náraste cien pohonných hmôt a na základe výsledkov kolektívneho vyjednávania k mzdovým požiadavkám zamestnancov, ktorých zastupuje odborová organizácia.

Akciová spoločnosť, ako dopravca zabezpečujúci služby verejnej osobnej dopravy, chce naďalej realizovať kvalitnú, bezpečnú a ekologickú MHD, ktorá môže prispieť k zlepšeniu životného prostredia a kvality života v regióne mesta Prešov.

Návrh na rozdelenie zisku

Predstavenstvo akciovej spoločnosti navrhuje zisk za rok 2015 vo výške 20 869,33 € použiť na doplnenie rezervného fondu.

V Ľuboticiach 31. marec 2016

Ing. Peter Janus
predseda predstavenstva
a výkonný riaditeľ